

Fisher Humphreys

Razmišljanje o Bogu

Biblijski institut, Zagreb, 2016., str. 264.

U izdanju Biblijskog instituta u Zagrebu, u rujnu 2016. godine, objavljena je knjiga autora dr. Fishera Humphreysa, *Razmišljanje o Bogu*. Fisher Humphreys je kao profesor teologije predavao na New Orleans Baptist Theological Seminary i kao profesor emeritus na Sveučilištu Samford. Autor je devet knjiga te pisac mnogobrojnih članaka.

Vrlo je značajno što je knjiga *Razmišljanje o Bogu*, 22 godine nakon svoga drugoga izmijenjenog izdanja, ugledala svjetlo dana na hrvatskom jeziku. Na engleskom je jeziku prvi put objavljena 1974. godine. Tada je bila svojevrsni udžbenik za predmet "Uvod u kršćansku teologiju", gledano iz perspektive kršćanskoga evandeoskog teologa. Knjiga je pisana jednostavnim jezikom sa znanstvenom utemeljenošću, a teološke je doktrine autor pokušao prenijeti širokom krugu ljudi na razumljiv način. Na taj način, ova knjiga, koja govori o teologiji, nije ostala rezervirana samo za teologe. Takav je pristup razlogom da se knjiga, osim za izučavanje teologije na osobnoj razini, može koristiti kao uvodna literatura i vodič u svijet teologije crkvenih zajednica, teoloških škola i fakulteta. Od velikog je značenja što je autor na kraju svakoga poglavlja naveo materijale za daljnje proučavanje. Na taj način studenti teologije, i oni koji žele učiti više o teologiji, mogu produbiti svoje znanje.

Na početku knjige nalaze se dva autorova predgovora. Prvi je predgovor drugoga izmijenjenog engleskog izdanja, a drugi je predgovor autor napisao za hrvatsko izdanje. Slijedi dvanaest poglavlja u kojima se obrađuju različita područja kršćanske teologije.

U prvome poglavlju pod nazivom *Teologija* autor počinje analizom osnovnog pojma teologije. Svatko tko razmišlja o Bogu ustvari se bavi teologijom. Teologija se dijeli na narodnu i akademsku. Narodna je naziv za teologiju kojom se bave osobe koje nisu stručnjaci u navedenom području. S druge strane, akademska je teologija kojom se bave stručnjaci koji su školovani na teološkim znanstvenim učilištima. Ta dva stajališta nisu uvijek suglasna. Autor, opisujući vlastitu teologiju, donosi njezine karakteristike u šest točaka. Definira je kao kršćansku, ortodoksnu, biblijsku, sustavnu, popravljivu i crkvenu. Autor je stava da je jasno izražena biblijska teologija dobar lijek za mnoga pitanja koja se pojavljuju u Crkvi.

U drugom poglavlju, pod naslovom *Otkrivenje*, autor govori o Božjem samootkrivenju. Ono je toliko široko da prožima čitav svemir i duboko kao ljubav raspetog i uskrslog Krista. Bog se preko općeg otkrivenja objavio cjelokupnom ljudskom rodu, dok se posebnim otkrivenjem objavljuje svojem narodu, kako u povijesti tako do današnjih dana. Cilj je da oni koji imaju osoban susret s Bogom

te su u njega povjerovali budu priključeni zajednici vjernika.

U trećem poglavlju autor piše o Bogu. Iznosi svoje gledište o Božjoj naravi, karakteru, svrsi i njegovu djelovanju. Bog je osobno biće, a u isto vrijeme transcendentno. Pun je ljubavi, dobrote, savršeno je mudar i moćan. Njegova je svrha imati zajedništvo s narodom koji će ga voljeti svim srcem svojim i bližnje kao sebe same. Međutim, da bi se to zajedništvo moglo ostvariti u potpunosti, Bog je djelovao preko proroka u povijesti, a posebno preko žrtve svoga Sina, kao veličanstvenog božanskog dara ljubavi.

U četvrtome poglavlju, pod nazivom Čovjek, autor govori o posebnom Božjem stvorenju, stvaranju čovjeka koji je, gledano iz kršćanske perspektive, učinjen malo manjim od Boga. Već na prvim stranicama Biblije u knjizi Postanka, čitamo o čežnji čovjeka da postane jednak Bogu, što je rezultiralo odvojenjem od Boga u njegovoj grešnosti. Analizirajući čovjeka kao pojedinca, autor govori kako je on s jedne strane Božje dobro stvorenje, a s druge strane beznadni grešnik. Zahvaljujući Božjoj milosti, čovjek može biti svjestan toga stanja, kao i spasonosnog puta u Isusu Kristu.

Peto poglavlje nosi naziv Isus Krist. Središnja tema ovoga poglavlja jest doktrina o Kristu, odnosno kristologija. U njemu se govori o božanstvu i ljudskosti Isusa Krista. Navedene teme bile su tijekom povijesti ishodištem mnogih rasprava. Slažem se s autorom da je Isus Krist jedinstvena ličnost – uistinu Bog i uistinu čovjek. Kao takav, ostaje stalan izazov vjeri i umu kršćanina. Autor napominje kako nije pitanje koliko razumijemo taj misterij, jer znamo da misterij uvijek ostaje, već je pitanje koliko vjerujemo slavnom Bogu koji nas je dovoljno volio da je upao u naš svijet, kao jedan od nas, da bi nas spasio iz našeg stanja.

Šesto poglavlje govori se o Kristovu djelu. To je termin koji teolozi rabe kada govore o Kristovoj patnji, smrti i uskrsnuću. Objašnjavajući pitanje Kristova djela, autor uzima u obzir četiri čimbenika: povijest, Evanđelje, iskustvo i tumačenje. Govoreći u kontekstu povijesti, Kristova patnja, smrt i uskrsnuće bili su stvarni događaji u antičkoj povijesti. Evanđelje opisuje poruku spasenja, dok je čimbenik iskustva odgovor pojedinca na poruku spasenja vjerom u Isusa Krista, kao svoga osobnog spasitelja i Gospodina. Četvrti čimbenik – tumačenje, pokušava objasniti kako je Bog kroz Kristovo djelo omogućio čovjekovo spasenje.

U sedmom poglavlju, pod nazivom Sveti Duh, autor uvodi čitatelja u osnovne činjenice o božanstvu i osobnosti Svetog Duha. Zaključuje da je Duh Sveti jednostavno Božja prisutnost u svijetu. On je i osoban i silan, sa zadatkom da vodi Crkvu, daje duhovne darove i djeluje u životu pojedinaca, oblikujući ga u posudu ljubavi, dobrote i blagosti.

Kada u osmom poglavlju autor govori o Spasenju, upućuje čitatelja na trostruko korištenje te riječi u Bibliji i Crkvi. Objašnjava ga kao čin spasenja, kao Kristovo djelo spasenja, i kao kršćansko iskustvo spasenja. Upravo to kršćansko iskustvo spasenja glavna je tema ovoga poglavlja. Ono govori o iskustvu oslobo-

đenja od grijeha, darovanom novom životu u Isusu Kristu, iscjeljenju od duhovne bolesti, oslobođenja od krivnje i vlasti tame te o pomirenju s Bogom.

Nakon poglavlja o spasenju teološko se izučavanje nastavlja te u devetom poglavlju autor obrađuje temu kršćanski život. Započinje predanjem Kristu. Na tome putu Bog vodi i ohrabruje kršćane da žive njegov život moralnog integriteta, vjernosti Crkvi, duhovnog rasta i služenja drugima. Autor naglašava značaj zajedništva i odgovornog života svakog vjernika kao člana Božje obitelji.

U desetom poglavlju, pod nazivom Crkva, autor objašnjava pojam Crkve gledano s kršćanske strane. Smatra da je Crkva ostvarenje svrhe Božjeg stvaranja. Ona je kao narod Božji Kristovo tijelo i zajedništvo Duha. Isto tako, ona je organizacija koja razlikuje episkopalni, prezbiterijanski i kongregacijski ustroj lokalne zajednice. U poslušnosti Kristu, Crkva je uključena u krštenje, kao obred inicijacije, i u Gospodnju večeru, kao duhovni objed Krista s njegovim narodom. Autor upozorava na trajni zadatak koji je povjeren Crkvi, a to je da moli i djeluje u smjeru jedinstva vjernika sa svojim Gospodom.

U jedanaestom poglavlju autor potiče čitatelja da svoj pogled sa sadašnjosti usmjeri prema budućnosti. Naziv je ovog poglavlja Kršćanska nada. Činjenica da je Krist uskrsnuo i da Bog konstantno ljubi svoj narod, razlozi su kršćanske nade. U ovom poglavlju autor nas podsjeća da smrt čovjeka ima dvije strane. Prva je strana strah od smrti prirodnog života, dok je druga strana nada u uskrsnuće na svršetku svijeta po Božjoj milosti, po kojoj će učiniti djelo oživljenja i preoblikovanja u novi život. Kristovim ponovnim dolaskom ostvarit će se Božje kraljevstvo u potpunosti.

U dvanaestom i posljednjem poglavlju, pod nazivom Otac, Sin i Duh Sveti, autor govori o doktrini Trojstva. Ta doktrina predstavlja misterij vjere. Pri tome se dotiče prvog sabora u Niceji 325. godine i drugog u Carigradu 381. godine, na kojima je potvrđena doktrina o Trojstvu. Posebnu pažnju autor posvećuje povijesti doktrine o Trojstvu kroz stoljeća do današnjih dana. Autor zaključuje poglavlje stavom kako je Trojstvo zadivljujuće shvaćanje Boga u potpunosti biblijsko, savršeno razborito i od velike važnosti za život Crkve i za živote svih današnjih kršćana.

Knjiga Razmišljanje o Bogu predstavlja jednu zaokruženu cjelinu. S obzirom na svoju tematiku, ali i na jednostavan pristup pisanju, predstavlja izazov za svakog pojedinca da se upozna s kršćanskim evanđeoskim pogledom na teologiju. Iako bismo očekivali da ćemo se baviti teškim teološkim izričajima, autor je kršćansku teologiju uspio približiti svakome, a da pritom nije izostavio važne činjenice. Ova je knjiga s jedne strane praktični teološki vodič, a s druge teološki udžbenik pri prvim koracima u svijet teologije. Vjerujem da će knjiga biti rado prihvaćena na teološkim učilištima te kao korisna literatura za produbljivanje osobne vjere u Boga i jačanje crkvene zajednice u cjelini. Smatram da je vrijedno imati ovakvo djelo u osobnoj biblioteci.

Danijel Časni